

Emili Barberà, un valencià al cap de la universitat basca

“El més profund per a mi és la meua llengua, el català”

Emili Barberà Guillem va nèixer a València fa 44 anys i en fa dotze que viu a Euskadi. Metge, especialista en ginecologia i anatomia patològica, al juny d'enguany va ser elegit per segona vegada rector de la Universitat del País Basc.

Es troba a gust al nord, encara que no perd de vista tot el que es relaciona amb la seua terra. Li agradaria dirigir una universitat freda o intel·ligent a l'estil anglosaxó, sense influències corrosives, però es conforma amb la que té i la valora positivament.

—Vostè va jurar el seu càrrec de rector de la Universitat del País Basc en dues llengües, castellà i català, ¿per què?

—Vaig utilitzar una de les dues llengües d'aquesta comunitat, com és el castellà, i a més la meua llengua materna, perquè l'acte de jurament és summament emotiu. Prou perquè un l'interioritze en allò que és més profund, i el que és més profund per a mi és la meua llengua; en els meus somnis, en els meus diàlegs interns, en les converses amb la família, tot el meu pensament és en català. Sempre traduec per a parlar castellà.

—Euskadi té una cultura molt caracteritzada, ¿li ha resultat fàcil integrar-se en la vida del País Basc?

—M'ha resultat fàcil perquè Euskadi no té una cultura molt distant de la nostra. La imatge que la gent de València, Catalunya, Mallorca o dels Països Catalans en general té respecte al País Basc potser és molt diferent, però jo no hi trobe grans diferències. Els dos pobles són pràctics i molt productius. Quan tenen un objectiu lluiten per aconseguir-lo. Jo m'he trobat molt identificat amb els bascos des del primer dia, no he tingut cap dificultat d'adaptació. Potser la diferència més notable que he trobat és que a Euskadi falta una certa flexibilitat dialèctica. Mentre els mediterranis, en general, estem disposats a deixar-nos convèncer, els bascos comencen la conversa predisposats perquè no els puguen convèncer. Són dues formes d'actuar diferents. Tret d'això no notes gran diferència entre viure en un ambient basc

o valencià.

—¿Quin contacte manté amb València i la seua cultura?

—D'amistat i de família. Els meus pares i els meus fills viuen allí. I jo tinc un contacte molt bo i em relacione constantment amb tots els Països Catalans, perquè tinc amics a tot arreu. A més, se-guesc molt de prop tots els temes que es refereixen als Països Catalans.

—¿Parla vostè èuskar?

—No, no el parle, l'entenc una mica. Però l'he estudiat.

—¿Com veu la situació actual de la universitat basca?

—La situació és bona. És una universitat que està en un moment de transformació que acull tot el canvi de les titulacions. Això implica l'adequació dels estudis universitaris tal com se'ls considera en tot el món. Aquesta transformació ha agafat la universitat basca en un bon

moment, en el sentit que s'ha enriquit en mitjans, en professorat i en estructura. En aquest moment té una bona estructura per a afrontar la reforma. Amb alguns problemes sociològics del país, que haurà de superar o que la matisaran en la seua forma de ser.

—*¿I quant a la investigació?*

—La Universitat del País Basc és curiosament una de les millors de l'estat espanyol. En producció és la millor, la que més produeix. I més inclús que alguna de les universitats catalanes. El que succeeix és que té uns sobrants

viu la societat basca es reflecteix en l'àmbit universitari?

—Ja ho crec, que s'hi reflecteix, i molt. Però la tensió política que viu Euskadi tampoc és tan notòria com sembla. En realitat, aquesta tensió, l'experimenta tot l'estat espanyol, perquè tot l'estat té una immaduresa democràtica evident i cada u manifesta les tensions a la seua manera. A la universitat basca es manifesten amb les connotacions pròpies d'aquest país.

—*El País Basc acaba de celebrar*

lista, democrata-cristià, que domina la societat basca, en equilibri amb uns sectors d'esquerra, un amb un matís nacionalista i l'altre amb un matís més pròxim a una societat confederal, mantindrà un equilibri en aquests darrers anys que donarà el caràcter a aquest país. El fet que un altre sector nacionalista, el de l'esquerra radical com Herri Batasuna, mantinga la postura de quedar marginat mentre defensa la violència és l'única cosa que continua com una incògnita. No sabem què passarà en els pròxims anys amb aquest tema, tot són aproximacions, però ningú pot aventurar en aquest moment una solució al futur.

—*¿On situaria l'origen de l'anomenat problema basc?*

—Jo pense que en la descapitalització del País Basc. L'arrel del problema està en el seu buidat econòmic. I això en dos sentits. Primer, controlar els fons econòmics, l'economia basca des de l'exterior d'Euskadi, que és un dels problemes grossos que es plantegen aquí. I la segona, la caiguda vertiginosa de l'economia basca en els darrers vint anys. Aquestes dues coses unides mantenen totes les crispacions complementàries que pot haver-hi a Euskadi. Aquest és l'origen fonamental per a mi del problema basc.

—*El tema de la violència o de la lluita armada al País Basc és important en el panorama polític. ¿Quina és la seua posició? ¿Té sentit el 1990 la lluita política mitjançant la lluita armada?*

—En aquest moment del segle en què vivim, després de totes les coses que han passat, cap posició de violència ni de guerra té sentit en la ment civilitzada. Vivim tots els esforços extraordinaris que es fan per solucionar el conflicte del Golf sense arribar a les mans, i sembla mentida, és profundament estúpid i irracional, i el manteniment d'una postura violenta ha demostrat poca intel·ligència.

L'home que continua amb aquesta postura és un home inculte perquè no ha llegit la història i poc intel·ligent perquè no és capaç d'utilitzar un altre procediment que no siga el de la força. La meua definició pel que fa a les posicions guerreres és absolutament en contra. Si l'home es digna a ser-ho és perquè és capaç de solucionar els conflictes amb diàleg i comprensió. Amb acords, amb tot el que significa la relació humana. Tota postura de força és grollera.

Cristina Heredia

enormes de producció extraordinàriament importants. I després té una gran part que no fa res. Està encara en evolució. Però en matèria de producció és molt elevada. I això és típic d'aquesta societat perquè és gent molt treballadora. Centra bé el seu objectiu i l'aconsegueix. En uns anys la universitat basca serà una de les millors d'Europa en producció científica.

—*¿Creu que la tensió política que*

unes eleccions legislatives. ¿Com veu el panorama polític basc tenint en compte els resultats d'aquests comicis?

—És un resultat molt equilibrat. Jo pense que és la primera vegada que els vots són el reflex de l'ambient que captes al carrer. En aquest cas s'ha reflectit l'estadística quotidiana que tu fas en tractar-te amb la gent a diari. És un resultat equilibrat per a la trajectòria política. El fet que hi haja un bloc naciona-

